

Corfitz Ulfeldt Langset

Corfitz Ulfeldt sidste dage.

19. oktober 2014

Vi er i Kancellirådet blevet opmærksom på et skrift om Corfitz sidste dage, efter hans og Leonoras tid på Hammershus, som vi jo besøgte i 2009. Det er efterkommere af Ulfeldt familien, der har samlet oplysninger bl.a. i Flanderen og i Schweiz, hvor Corfitz levede sine sidste dage.

Corfitz og Leonoras sad som fanger på Hammershus frem til deres frigivelse i december 1661, som var betinget af at underskrive en række betingelser, herunder at de skulle forholde sig i ro på Ellensborg på Fyn.

Om Ellensborg kan siges, at det vel var som at komme hjem. Det oprindelige Ulfeldtsholm havde været i faderen Jacobs Ulfeldts besiddelse indtil Ellen Marsvin i 1615 købte og om- og udbyggede samt omdøbte det til Ellensborg, I dag hedder slottet Holkenhavn, og det ligger tæt på Nyborg Slot, som vi besøgte i 2011. Så er geografien på plads.

Corfitz havde imidlertid svært ved at holde sig i ro og havde i øvrigt et skrantende helbred. Så allerede i foråret 1662 anmodende han kongen om tilladelse til at måtte tage på kurophold ved varme bade sydpå. Corfitz fik tilladelse og drog afsted, men tog ikke på kurophold. I stedet tog han til Brügge i Flanderen med børn, hustru og tjenestefolk, i alt 15 personer. Her havde de venner.

Herfra arbejdede Corfitz. Kontaktede bl.a. Ludvig d. 14., Solkongen, med forskellige projekter, forsøgte at forsone sig med den Svenske konge og ikke mindst, med en kontakt til Brandenburgs Kurfyrste, som blev sat i udsigt, at han kunne få Danmark. Kurfyrsten indlod sig imidlertid ikke, men meddelte den Danske konge om henvendelsen.

Det var i den anledning at Corfitz Ulfeldt i juli 1663 blev frataget sin adelige titel, alt sit gods og dømt til døden in absentia for sit højforræderi. Også børnene blev frataget retten til at vende tilbage til Danmark.

Corfitz Hlfeldt Langget

På det tidspunkt var Leonora allerede på vej til Blåtårn, idet hun forinden var taget fra Brügge til England, til Kong Karl d. 2., for at gøre krav på et gammelt tilgodehavende. Her blev hun i stedet anholdt og udleveret til Danmark.

Kongen gjorde, hvad han kunne for at få Corfitz arresteret, skrev til de Europæiske magthavere og sendte endda en Generaladjutant til Bruxelles, som Brügge hørte under. Men Corfitz havde venner der advarede ham, så han kunne komme afsted i tide. Corfitz måtte derfor i hast forlade Brügge for ikke at risikere udlevering. Der var ikke længere noget sikker sted, da der var udlovet en dusør på ham.

Corfitz drog nu alene til Basel og indskrev sig på universitetet under dæknavnet »Johannes Anglesius, Anglus«. Her kunne han holde sig skjult og med bekendtes hjælp, skaffe et opholdssted. Hans 4 voksne sønner var allerede spredt ud over hele Europa, mens han 3 døtre, til at starte med, forblev i Brügge.

En rigmand i Basel stillede i resten af Corfitz dage, boliger til rådighed, dels i Basel og dels i en mindre by lige udenfor. Hertil kom 3 af drengene på besøg, også under dæknavn. Deres tilstedeværelse er dog kendt pga. en bøde, 2 af dem fik for en duel. Også datteren Anne Kathrine skulle ifølge kilder være kommet dertil, og blev af borgerne anset for hans kone, trods den store aldersforskel. Men med 5 udlændinge i landsbyen, gav det for stor og uønsket opmærksomhed, så Corfitz beordrede dem alle til at forlade Basel forstaden.

Corfitz brugte bl.a. sin sidste tid på at skrive til den svenske konge, for om muligt at mildne dem i forhold til hans sønners mulighed for at kunne vende tilbage. For også i Sverige var han uønsket.

Corfitz frygtede kongens spioner og valgte kort efter, på trods af sin sygdom, måske en lungehindebetændelse, at drage afsted på Rhinen. Dette skulle blive hans sidste rejse. Corfitz døde ca. 20. februar 1664, 58 år gammel på båden på Rhinen. Båden sejlede videre til byen Neuenburg i Østrig, hvor munke begravede ham under en fransk købmands navn.

Kilde: <https://tidsskrift.dk/index.php/historisktidsskrift/article/viewFile/31354/60437>